

**EDUKACJA REGIONALNA.  
GÓRNY ŚLĄSK – DZIEDZICTWO KULTUROWE  
W REGIONIE**

**PROGRAM DLA LICEUM I TECHNIKUM NA PODBUDOWIE  
SZKOŁY PODSTAWOWEJ I GIMNAZJUM**



**JOANNA KURZYNIIEWSKA**

**ZESPÓŁ SZKÓŁ TECHNICZNYCH NR 1  
IM. WOJCIECHA KORFANTEGO W CHORZOWIE**

## WSTĘP

*Edukacja regionalna. Górny Śląsk – dziedzictwo kulturowe w regionie* to program, który zakłada poznanie kultury własnego regionu oraz kształtowanie tożsamości regionalnej w kontekście wartości narodowych i europejskich. Jest to zgodne z treściami programowymi, wskazującymi na zależności pomiędzy różnymi dziedzinami sztuki oraz pomiędzy kulturą narodową i kulturą regionu. Z powyższym ściśle wiążą się misja i zadania szkoły, które, między innymi, kładą nacisk na rozbudzenie zainteresowania kulturą regionu i lokalnym życiem kulturalnym.

Wielość publikacji<sup>1</sup> z tego zakresu wyraźnie świadczy o wadze niniejszego aspektu kształcenia w nowoczesnej polskiej szkole.

Celem edukacji regionalnej jest zainteresowanie wychowanków dziedzictwem kulturowym regionu, przybliżenie im najbliższego środowiska, a przez to kształtowanie świadomości własnych korzeni. Ponieważ kultura narodowa wyrasta na podłożu kultur regionalnych, zatem umacnianie związków uczniów z dziedzictwem kulturowym regionu wprowadza ich jednocześnie w krąg dziedzictwa narodowego. Nadrzędnym celem pracy nauczyciela powinno być uświadomienie uczniom, że należy spojrzeć na własny region w sposób całościowy, dostrzec jego różnorodność, bogactwo i specyfikę oraz zrozumieć, że wiedza o regionie służy wzmocnieniu więzi z lokalną ojczyzną i jej dziedzictwem kulturowym. Regionalizm nowoczesny powinien być pozbawiony stereotypów i uprzedzeń, powinien łączyć poszanowanie dla tradycji z korzystaniem z jej dorobku i z jednoczesnym budowaniem własnej drogi wszechstronnego rozwoju osobowościowego. Idealem wychowawczym jest bowiem światły człowiek, posiadający zakorzenienie w regionie. Rozwój intelektualny, duchowy i moralny uczniów, zależny od tego, co dobrze znane, swojskie oraz narodowe, daje podstawę orientacji europejskiej i światowej. Powolna unifikacja świata i powstawanie zrębów cywilizacji globalnej nie mogą być jednak prowadzone w oderwaniu od myślenia kategoriami lokalnymi. Stając się bowiem obywatelami Europy i świata, nie możemy zapominać o naszej „małej ojczyźnie”, z którą jesteśmy związani emocjonalnie, bo tu się urodziliśmy i wychowaliśmy. „Mała ojczyzna” stanowi załóżek uczuć patriotycznych, jest silnym fundamentem „wielkiej ojczyzny”.

Ojczyzna to nie tylko terytorium, ale i grupa ludności, język jako środek komunikacji tej grupy, to kultura narodowa, na którą składają się: nauka, zwyczaje i obyczaje, literatura, teatr, plastyka, muzyka, czyli to wszystko, co powoduje poczucie więzi we wspólnocie.

Edukacja regionalna, obok umacniania poczucia własnej tożsamości i ułatwiania identyfikacji z narodowym dziedzictwem, służy kształtowaniu postaw tolerancyjnych, otwartych, charakteryzujących się zrozumieniem dla różnych kultur i tradycji.

---

<sup>1</sup> Angiel J., Repsch E., *Edukacja regionalna – dziedzictwo kulturowe w regionie*. Program autorski, Biuletyn CIOFF, Warszawa 1999; Bednarek S. [red.], *Edukacja regionalna – dziedzictwo kulturowe w zreformowanej szkole*, Warszawa 1999; Biłos E., *Regionalizm kreatywny w nowoczesnej szkole*, Częstochowa 1998; Budrewicz Z., *Kulturowe dziedzictwo „małych ojczyzn” w dydaktyce polonistycznej*, „Polonistyka” 1998 nr 5, s. 272-276; *Edukacja regionalna – dziedzictwo kulturowe w regionie*. Wybór materiałów z wojewódzkiej konferencji. Katowice 4-5 X 1999 r., Katowice 2000; Heska-Kwaśniewicz K., *Regionalne literackie treści nauczania (na przykładzie Śląska)*, „Polonistyka” 1998 nr 5, s. 282-288; Kubista M., [red.], *Edukacja regionalna*, Katowice 1995; Staniczzkowa Ł., *Program edukacji regionalnej na lekcjach języka polskiego „Nowa Polszczyzna”* 1991 nr 3; Staniczzkowa Ł., [red.] *Edukacja regionalna. Od tradycji ku nowoczesności*. Materiały z konferencji naukowo-metodycznej, Katowice 1996; Szczepański M. S., Nawrocki T., „Ludzie bez ojczyzny prywatnej” i edukacja regionalna, „Polonistyka” 1998 nr 5, s. 260-264.

Śląsk jest regionem bardzo zróżnicowanym pod względem kulturowym. Mieszkają tu rodziny rdzennie śląskie, ale także wiele rodzin pochodzących z centralnej Polski oraz z Kresów. Regionalizm zatem jest jednym z ważnych źródeł zdobywania wiedzy o sobie, kształtowania umiejętności i postaw przez wprowadzenie tradycji środowiska lokalnego i elementu wychowania rodzinnego. Z procesem poznania powinien być związany aspekt emocjonalny, wpływający na lepsze i trwalsze zapamiętywanie. Dlatego ważne jest poznanie ludzi mieszkających i tworzących na Śląsku w przeszłości i dzisiaj, poznanie kolorytu lokalnego, całego bogactwa kultury Górnego Śląska, wielości jej źródeł. Taki model wychowania powinien wszechstronnie przygotować młodego człowieka do życia w szacunku i tolerancji dla różnych kultur, współobecnych na tym terenie.

## CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU

Prezentowany program *Edukacja regionalna. Górny Śląsk – dziedzictwo kulturowe w regionie* jest przeznaczony dla liceum ogólnokształcącego oraz technikum. Program jest zgodny z podstawą programową dla szkół ponadgimnazjalnych oraz szkół na podbudowie szkoły podstawowej, misją i zadaniami szkoły zawartymi w statucie ZST nr 1 w Chorzowie oraz jej planem profilaktyczno – wychowawczym.

Program ma charakter otwarty i może ulegać modyfikacjom i udoskonaleniom w procesie dydaktycznym. Nauczyciel prowadzący przedmiotowe zajęcia edukacyjne podejmuje decyzję, w której klasie i jakim zakresie oraz w jakiej formie realizuje proponowane zagadnienia.

Proponuje się, aby na podstawie programu *Edukacja regionalna. Górny Śląsk – dziedzictwo kulturowe w regionie* nauczyciele włączyli treści dotyczące edukacji regionalnej do swoich rozkładów nauczania oraz dokonali ewaluacji po zakończeniu pewnych cykli kształcenia (np. pod koniec roku szkolnego).

## CELE EDUKACYJNE

1. Poznawanie własnego regionu, w tym jego dziedzictwa kulturowego, jako części Polski i Europy.
2. Pogłębianie więzi ze swoim środowiskiem, regionem, krajem.
3. Kształtowanie tożsamości regionalnej w kontekście wartości narodowych i europejskich.
4. Przygotowanie do dojrzałego życia w strukturach regionalnych, narodowych, państwowych i europejskich.
5. Rozwijanie szacunku wobec innych wspólnot regionalnych, etnicznych i narodowych.

## **ZADANIA SZKOŁY**

1. Ukształtowanie dojrzałego absolwenta o wzorowej postawie moralno - społecznej, o właściwie zbudowanej tożsamości indywidualnej, regionalnej narodowej i światowej otwartego na otaczającą go rzeczywistość, kreatywnego i odpowiedzialnego.
2. Budowanie poczucia tożsamości historycznej, dzięki której wzmocniana będzie postawa współodpowiedzialności za umacnianie demokracji w Polsce i Europie. Uczenie solidarności oraz poczucia wspólnoty i odpowiedzialności za innych, a także za społeczność lokalną i globalną.
3. Rozwijanie u młodzieży poczucie miłości do ojczyzny, odpowiedzialności oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur świata
4. Przygotowanie uczniów do wypełniania obowiązków rodzinnych, obywatelskich w oparciu o zasady demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności
5. Czerpanie z tradycji europejskiej treści najbardziej wartościowych dla współczesnego człowieka. Kształtowanie umiejętności świadomego uczestnictwa w życiu publicznym

## **TREŚCI KSZTAŁCENIA I PRZEWIDYWANE OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW**

## 1. Dzieje regionu na tle historii Polski i Europy

| Przedmiot           | Hasło z podstawy programowej danego przedmiotu  | Tematyka ogólna zajęć edukacyjnych lub sposób realizacji   |
|---------------------|---|--|
| <b>Historia</b>     | <p>X. Polska w okresie rozbicia dzielnicowego:</p> <p>3. opisuje przemiany społeczno-gospodarcze na ziemiach polskich oraz ocenia społeczno-kulturowe skutki kolonizacji na prawie niemieckim;</p> <p>4. charakteryzuje proces przezwyciężenia rozbicia politycznego ziem polskich, ze wskazaniem na rolę władców i Kościoła;</p> <p>5. zestawia najważniejsze wydarzenia z okresu rozbicia dzielnicowego i dziejów Europy.</p> <p>2. Odrodzenie państwa polskiego po I wojnie światowej:</p> <p>3) porównuje cele i skutki powstania wielkopolskiego i trzech powstań śląskich</p> | <p>Projekt edukacyjny: <i>Rozbicie dzielnicowe na Śląsku.</i></p> <p>Wyjście edukacyjne do Muzeum Powstań Śląskich</p>   |
| <b>Język polski</b> | <p>Wartości...: ojczyzna, mała ojczyzna.<br/>Tematy, motywy, wątki.<br/>Budowa języka: zasób leksykalny... Miejsce języka w społeczeństwie: społeczne i terytorialne zróżnicowanie języka: dialekt, gwara.</p>  | <p>Historie miejscowości regionu (udokumentowane i legendarne).<br/>Śląskie biografie literackie i wątki historyczne.<br/>Etymologia nazw.<br/>Gwara śląska.</p>   |
| <b>Religia</b>      | <p>Uczeń ma możliwość poznania historii wiary katolickiej na terenie Śląska.</p>  | <p>Kościół katolicki na Śląsku na przełomie tysiącleci<br/>Św. Jadwiga i św. Jacek - czyli na Śląsku też byli święci<br/>Poznanie świętych oraz osób związanych ze śląskim Kościołem.<br/>Pogłębienie przynależności do Śląska oraz poznanie ważnych dla chrześcijan miejsc na Śląsku.</p> |

## Przewidywane osiągnięcia

Uczeń potrafi:

- ⇒ zdefiniować pojęcia: ojczyzna, mała ojczyzna, region, kultura regionalna, kultura lokalna, tradycja kulturowa,
- ⇒ zbierać, przedstawiać i interpretować wiedzę historyczną oraz wykorzystać różnorodne źródła informacji,
- ⇒ przedstawić wydarzenia historyczne regionu na tle wydarzeń Polski i Europy,
- ⇒ formułować i uzasadniać opinie historyczne,
- ⇒ rozpoznawać motywy (toposy) literackie,
- ⇒ przedstawić historię miejscowości regionu,
- ⇒ wyjaśnić etymologię śląskich nazw własnych, nazw narzędzi pracy, nazw tańców itp.,
- ⇒ analizuje i interpretuje teksty poruszające tematykę historii wiary na terenie Śląska
- ⇒ potrafi wyjaśnić, jaki wpływ na historię i kształtowanie się wiary regionalnej mieli święci pochodzący ze Śląska
- ⇒ potrafi wymienić i opisać historię wybranych śląskich świętych.

## 2. Specyfika kulturowa regionu ( przyrodnicza, społeczna, ekonomiczna) w relacji z innymi regionami Polski i Europy

| Przedmiot           | Hasło z podstawy programowej danego przedmiotu  | Tematyka ogólna zajęć edukacyjnych  |
|---------------------|---|---|
| <b>Język polski</b> | <p>Tradycje literackie: kontynuacje i nawiązania.<br/>           Wartości, kategorie estetyczne i filozoficzne: prawda, dobro, piękno; wolność, odpowiedzialność, sprawiedliwość, tolerancja; naród, społeczeństwo.<br/>           Pojęcia kultury: uczestnictwo w kulturze: twórcy i odbiorcy.</p> <p>Społeczne środki przekazu (prasa, radio, telewizja, Internet).</p> | <p>Poznanie regionalnej literatury współczesnej na tle literatury polskiej<br/>           Hierarchia wartości we współczesnym świecie;<br/>           problematyka aksjologiczna, etyczna oraz estetyczna.<br/>           Wybitne postaci regionalnego życia kulturalnego<br/>           Instytucje i placówki kultury w regionie; nauczyciel i uczeń klientami tych placówek.<br/>           Informacyjna i opiniotwórcza rola mediów.</p> |
|                     |   |   |

|                              |   |   |
|------------------------------|---|---|
| <b>Wiedza społeczeństwie</b> | <p>Prawidłowości życia społecznego. Instytucje. Organy władzy i ich kompetencje, administracja publiczna, samorząd terytorialny.</p> <p>Prawa i obowiązki, cnoty obywatelskie. Wzory obywatelskiego działania. Formy uczestnictwa obywateli w życiu publicznym.</p> | <p>Zagadnienia i problemy społeczno-ekonomiczne Górnego Śląska</p> <p>Struktura i kompetencje władz wojewódzkich, miejskich i powiatowych. Samorząd terytorialny i jego rola w życiu każdego z nas.</p> <p>Znajomość praw i obowiązków ułatwia życie obywatelowi.</p> <p>Autorytety w dziedzinie zachowań obywatelskich.</p> <p>Sposoby realizowania się w społeczności lokalnej.</p>   |
| <b>Wiedza o kulturze</b>     | <p>1. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji:</p> <p>3) analizuje temat dzieła oraz treści i formę w kontekście jego różnych funkcji, wykorzystując podstawowe wiadomości o stylach i epokach z różnych dziedzin sztuki;</p>                 | <p>Wyjście do Muzeum Śląskiego – analiza malarstwa śląskich prymitywistów z Grupy Janowskiej</p>  |
| <b>Godziny z wychowawcą</b>  | <p>Tematyka wynika z planu wychowawczego szkoły i rozkładu materiału danego wychowawcą.</p>   | <p>Walory krajoznawczo--turystyczno-rekreacyjne regionu.</p> <p>Miejsca służące turystyce krajoznawczej i wypoczynkowej ludzi mieszkających na Śląsku.</p> <p>Rozwój i osiągnięcia śląskiej nauki, w tym śląskiej medycyny.</p> <p>Wykorzystanie stron internetowych miast śląskich, instytucji użyteczności publicznej do poszerzenia wiedzy o regionie i szeroko pojętej jego promocji.</p> <p>Tworzenie własnych stron internetowych oraz prezentacji multimedialnych.</p> |
| <b>Religia</b>               | <p>Wymiar moralny życia człowieka.</p> <p>Przykłady współczesnych przejawów kryzysu moralnego i dylematów w zakresie wyborów moralnych.</p>   | <p>Wskazanie wartości etycznych w dzisiejszym świecie z wyeksponowaniem prawdy, dobra, piękna, tolerancji narodowościowej i religijnej.</p> <p>Analiza źródeł kryzysu moralnego we współczesnym świecie z uwzględnieniem specyfiki środowiska lokalnego.</p> <p>Chrześcijanin twórcą i odbiorcą kultury</p>   |

## **Przewidywane osiągnięcia**

Uczeń potrafi:

- ⇒ dostrzec wartości literatury narodowej w jej różnorodności regionalnej,
- ⇒ rozpoznać problematykę aksjologiczną, etyczną i estetyczną we współczesnej literaturze regionalnej,
- ⇒ przedstawić ważne postacie regionalnego życia kulturalnego oraz wymienić i scharakteryzować najważniejsze placówki kulturalne województwa,
- ⇒ określić rolę mediów w upowszechnianiu kultury regionu,
- ⇒ wskazać problemy społeczno-ekonomiczne Śląska,
- ⇒ wymienić najważniejsze urzędy wojewódzkie i miejskie,
- ⇒ wymienić najważniejsze organizacje, stowarzyszenia itp. funkcjonujące w regionie,
- ⇒ omówić zakres kompetencji instytucji samorządowych,
- ⇒ wymienić walory turystyczno-krajoznawcze i rekreacyjne terenów wchodzących w skład województwa śląskiego,
- ⇒ znać miejsca służące turystyce krajoznawczej i wypoczynkowej
- ⇒ rozumieć znaczenie tolerancji religijnej i narodowościowej, przyjąć krytyczną postawę wobec uprzedzeń i stereotypów środowiskowych.



### 3. Przeszłość regionu, jego dziedzictwo kulturowe jako podstawa rozumienia współczesności regionu

| Przedmiot                | Hasło z podstawy programowej danego przedmiotu   | Tematyka ogólna zajęć edukacyjnych   |
|--------------------------|--|--|
| <b>Historia</b>          | Dziejowe uwarunkowania specyfiki kulturowej regionu.<br><br>Zabytki historyczne w regionie.  | Odrębność i cechy charakterystyczne śląskiej kultury materialnej i niematerialnej na tle kultury narodowej.  |
| <b>Wiedza o kulturze</b> | Dzieło sztuki... Podstawowe wiadomości o stylach, epokach, wybitnych twórcach i ich dziełach. Związki i zależności pomiędzy różnymi dziedzinami sztuki oraz pomiędzy kulturą narodową i kulturą regionu. Rodzaje zabytków, ich specyfika i sposoby użytkowania.<br><br>Obowiązujące w Polsce zasady ochrony.<br><br>Różnorodne formy kontaktu z dziełami sztuki. | Wkład regionu w kulturowy dorobek narodowy.<br>Kultura materialna regionu (architektura, rzeźba, malarstwo, tkanina, pieczęcie, numizmaty, medale, cmentarze, ogrody i parki, środki transportu, narzędzia pracy, przedmioty codziennego użytku) oraz niematerialna (pieśni, baśnie, legendy, anegdoty, przysłowia, nazwy miejscowe, rzemiosło ludowe).<br>Zabytki polskie na liście światowego dziedzictwa (brak obiektów ze Śląska) oraz pomniki historii (najbliżej zespół historycznego centrum Wrocławia). Instytucja mecenatu.<br>Podstawowe zasady i sposoby ochrony dziedzictwa regionalnego. Rola społecznego opiekuna zabytku. |

|                     |  |   |
|---------------------|--|---|
| <b>Język polski</b> | <p>Tradycje literackie. Proces historyczno-literacki: konteksty utworu: historyczne i biograficzne; epoka, następstwo epok. Wartości, kategorie estetyczne i filozoficzne...</p> <p>Pojęcia kultury: arcydzieło, kicz.</p> <p>Miejsce języka w społeczeństwie: społeczne i terytorialne zróżnicowanie języka: dialekt, gwara, żargon, zróżnicowanie pokoleniowe.</p> | <p>Literatura regionalna dawna – różnorodne konteksty i wartości. Pisarze, publicyści, wydawcy, artyści, działacze polityczni i społeczni na Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim w dawnych wiekach.</p> <p>Kryteria oceny wytworów rąk i myśli ludzkiej.</p> <p>Gwara śląska a współczesny język młodego pokolenia Ślązaków.</p> |
|---------------------|--|---|

### Przewidywane osiągnięcia

Uczeń potrafi:

- ⇒ określić obiekty śląskiej kultury materialnej i niematerialnej,
- ⇒ podać charakterystyczne cechy śląskiej sztuki ludowej, obrzędowości i języka,
- ⇒ zdefiniować pojęcia: etnografia, folklor, falerystyka, numizmatyka, sfragistyka, obrzęd, styl w sztuce, dialekt, gwara, żargon,
- ⇒ określić i wartościować wkład dawnych pisarzy, wydawców, artystów, działaczy politycznych i społecznych śląskich w dorobek ogólnonarodowy,
- ⇒ wymienić instytucje i osoby zajmujące się ochroną zabytków na Śląsku oraz znać podstawowe metody ochrony zabytków i umieć skutecznie się przeciwstawiać ich dewastacji.
- ⇒ znać wydarzenia kulturalne o zasięgu krajowym i międzynarodowym,

#### 4. Perspektywy i szanse rozwoju regionu we współpracy krajowej i międzynarodowej

| Przedmiot                      | Hasło z podstawy programowej danego przedmiotu                          | Tematyka ogólna zajęć edukacyjnych                                     |
|--------------------------------|---|--|
| <b>Wiedza o społeczeństwie</b> | Integracja europejska. Polska w Europie. Problemy współczesnego świata. | Miejsce Śląska w jednoczącej się Europie. Szanse regionu i zagrożenia. |

#### Przewidywane osiągnięcia

Uczeń potrafi:

- ⇒ dostrzec i określić rolę oraz możliwości regionu śląskiego w nauce, gospodarce i kulturze jednoczącej się Europy,
- ⇒ wykorzystać znajomość technologii informacyjnej w działaniach na rzecz własnego rozwoju oraz rozwoju regionu i jego współpracy z zagranicą.

# PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW

## Metody

Reforma szkolnictwa wymaga nauczania interdyscyplinarnego, zaś współczesna psychologia i dydaktyka bardzo mocno podkreślają, że wiadomości i umiejętności zdobyte własnym wysiłkiem stanowią trwałą wartość nie tylko w postaci wyposażenia intelektualnego pozostającego w pamięci, ale, co ważniejsze, takie tworzenie i przetwarzanie wiedzy uczy myślenia naukowego, wnikania w szczegóły i dociekania istoty rzeczy. Przeżycia związane z tym trudem kształtują emocjonalny stosunek do poznawanych spraw, do historii własnego kraju, a dzięki porównywaniu i dostrzeganiu złożoności zagadnień wyrabia się odpowiednia miara do oceny różnych wartości. Zbliżanie się do przeszłości, do zachowanych pamiątek wpływa na kształtowanie postawy rzeczowości, budzi chęć ochrony i pomnażania dóbr kultury ojczystej, sprzyja wyrobieniu poczucia tożsamości narodowej.

Nauczyciel, realizujący program edukacji regionalnej, powinien wykorzystać różnorodne metody aktywizujące, np.: dyskusję (debata, metaplan, dyskusja panelowa), piramidę priorytetów, burzę mózgów, metodę tekstu przewodniego, metodę projektów badawczych i działań lokalnych (prezentacja multimedialna, gazetka szkolna, wystawa, wycieczka, konkurs, album, folder, model) oraz metody podające (rozmowa dydaktyczna, instruktaż, opis, opowiadanie).

## Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć uczniów

Ważnym elementem procesu dydaktycznego jest ocenianie, czyli zbieranie informacji, formułowanie sądów, a – w efekcie końcowym – podejmowanie decyzji.

W realizowaniu treści programu edukacji regionalnej, którego celem jest osiągnięcie emocjonalnego kontekstu, będącego procesem ciągłym, choć długotrwałym, niezmiernie ważne stanie się opracowanie przez wszystkich nauczycieli uczących jednolitego systemu oceniania, zapewniającego powodzenie działań dydaktyczno-wychowawczych.

Jednocześnie zwraca się uwagę na fakt, że ocenianie uczniów powinno być zgodne z wewnątrzszkolnym systemem oceniania.

Do form i sposobów sprawdzania wiedzy i umiejętności wychowanków w zakresie edukacji regionalnej można zaliczyć: prace pisemne, wypowiedzi ustne i prace praktyczne. Należy uwzględnić także stopień zaangażowania uczniów w realizację przedsięwzięć. Można pomyśleć o wprowadzeniu kart samooceny, które pomogą nauczycielowi w podjęciu właściwej decyzji o ocenie.

## SPIS TREŚCI

|  |              |
|--|--------------|
| <b>WSTĘP .....</b>   | <b>s. 2</b>  |
| <b>CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU .....</b>                                  | <b>s. 3</b>  |
| <b>CELE EDUKACYJNE .....</b>   | <b>s. 4</b>  |
| <b>ZADANIA SZKOŁY .....</b>  | <b>s. 4</b>  |
| <b>TREŚCI KSZTAŁCENIA I PRZEWIDYWANE<br/>OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW .....</b> | <b>s. 4</b>  |
| <b>PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW .....</b>                                 | <b>s. 14</b> |
| <b>METODY</b>  |              |
| <b>SPRAWDZANIE I OCENIANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW</b>                       |              |